

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://www.muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/dowodcy-formacji-granicznych/stanislaw-tessaro/9434,Stanislaw-Tessaro.html>
01.05.2025, 17:28

gen. bryg. **Stanisław Tessaro** ps. Zosik, s. Władysława i Dominiki z domu Biernackiej, ur. 24.06.1891 r. w Białej Podlaskiej. W 1909 r. ukończył siedmioletnią szkołę z egzaminem dojrzałości w Warszawie. W latach 1909 – 1910 był słuchaczem Politechniki Lwowskiej na Wydziale Budowy Maszyn. Podczas studiów wstąpił do Związku Walki Czynnej, gdzie w 1912 r. uzyskał tytuł oficera Związku. Tytuł umożliwił mu awansowanie na instruktora szeregu Kół Związku Walki Czynnej, a następnie Związku Strzeleckiego na terenie ziem zaboru rosyjskiego. W sierpniu 1914 r. wstąpił do Legionów Polskich, gdzie został dowódcą 2 kompanii kadrowej, następnie służył w 1 pułku piechoty Legionów, biorąc udział we wszystkich jego walkach. Podczas bitwy pod Dęblinem 22 października 1914 r. został ranny, lecz odmówił zgody na ewakuację do szpitala i pozostał w pułku. W 1917 r., jako dowódca batalionu 1 pułku piechoty Legionów nie złożył przysięgi na wierność cesarzowi Wilhelmowi I, za co został internowany w Szczypiornie. W czasie pobytu w obozie pełnił funkcje propagatora idei niepodległościowych marszałka Piłsudskiego wśród osadzonych. Za swoją działalność został przez Niemców wywieziony do Hawelbergu, a stamtąd przez Rastatt do Werl. Został zwolniony z niewoli w październiku 1918 roku. Po powrocie do kraju wstąpił do Polskiej Organizacji Wojskowej, gdzie otrzymał pseudonim ZOSIK. W okresie tym brał udział w akcji rozbrajania Austriaków na terenie Lublina.

Z chwilą odzyskania Niepodległości został komendantem garnizonu w Zamościu, gdzie stacjonował batalion 35 pułku piechoty. W trakcie pełnienia obowiązków komendanta garnizonu został 28.12.1918 r. wraz z częścią oficerów aresztowany przez zrewoltowanych pod wpływem agitacji komunistycznej żołnierzy batalionu 35 pp. Uwolniony 29.12.1918 r. przez przybyłe na pomoc z Lublina oddziały piechoty dowodzone przez mjr Leopolda Lis-Kulę, przyczynił się do przywrócenia porządku w Zamościu. Następnie pełnił kolejno stanowiska dowódcy: Grupy Operacyjnej w 2 Dywizji Piechoty Legionów (maj 1919 r.) oraz 2 Pułku Legionów (lipiec 1919 r.). Brał udział w bitwach pod Lidą, Mołodecznem, Mińskiem Litewskim i Borysowem. Od lipca do września 1920 r. w stopniu pułkownika dowodził 3 Brygadą Piechoty. Po zakończeniu wojny polsko-bolszewickiej w marcu 1921 r. objął dowództwo 2 Brygady Piechoty Legionów, a następnie we wrześniu tego roku został dowódcą piechoty dywizyjnej 30 Dywizji Piechoty. Stanowisko to pełnił do maja 1926 r. Z dniem 22 maja 1926 r. został mianowany dowódcą 30 Dywizji Piechoty. W drugiej połowie 1929 r. [\[1\]](#) mianowano go dowódcą Korpusu Ochrony Pogranicza. Pod koniec października

1930 r. objął stanowisko dowódcy Dowództwa Okręgu Korpusu Nr X w Przemyślu. Tam zmarł nagle w trakcie wykonywania obowiązków służbowych (9 marca 1933 r.). Został pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach.

Awanse:

- Porucznik (1914)
- Kapitan (1915)
- Major (1918)
- Pułkownik (1920)
- Generał brygady (1927)

Odznaczenia:

- Krzyż Virtuti Militari V klasy
- Order Odrodzenia Polski III klasy^[2]
- Złoty Krzyż Zasługi
- Krzyż Niepodległości
- Krzyż Walecznych – 4 krotnie

Źródło:

T. Kryska-Karski, S. Żurkowski, Generałowie Polski Niepodległej, Warszawa 1991.

P. Stawecki, Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918-1939, Warszawa 1994.

W. Mrugała, Generał brygady Stanisław Tessaro, praca zb. pod red. naukową Bogusława Polaka „Z dziejów Polskich formacji Granicznych”

^[1] P. Stawecki w Słowniku biograficznym generałów Wojska Polskiego 1918-1939, podaje datę 6 sierpnia. Natomiast według mjr Wiesława Mrugały w jego biogramie zamieszczonym w pracy zbiorowej zatytułowanej Z dziejów Polskich formacji Granicznych miało to miejsce miesiąc później tj. 6 lipca 1929 r.

^[2] Wiesław Mrugały w biogramie swojego autorstwa - zamieszczonym w pracy zbiorowej zatytułowanej Z dziejów Polskich formacji Granicznych podaje że otrzymał Order Odrodzenia Polski II klasy.

